

УДК 004.01

Людмила ГЛЄБОВА

к.філол.н., доцент кафедри історії,

археології, інформаційної та архівної справи

Центральноукраїнський національний технічний університет

ДІЛОВОДНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИПЛАГІАТНОЇ СИСТЕМИ В ЦНТУ

Нині на одне із чільних місць у парадигмі університетської навчально-виховної діяльності займають процеси формування академічної культури загалом та культури академічного письма зокрема. Цей напрямок вважаємо пріоритетом сучасної наукової діяльності на місцевому та загальнодержавному рівнях. Ним забезпечується не лише якість вітчизняних наукових пошуків, тільки у випадку дотримання культури академічної доброчесності бачиться можливою інтеграція української наукової спільноти у світове наукове співтовариство.

У Центральноукраїнському національному технічному університеті розроблено низку документів, спрямованих на забезпечення «дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин» (Кодекс академічної доброчесності ЦНТУ, 2019). Передовсім, це:

✓ Кодекс академічної доброчесності Центральноукраїнського національного технічного університету

✓ Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Центральноукраїнського національного технічного університету.

✓ Положення про процедуру впровадження антиплагіатної системи у Центральноукраїнському національному технічному університеті.

Не потребує доведення той факт, що оригінальність, новизна науково-дослідних робіт студентів є одним із найбільш вагомих критеріїв їх оцінювання, а більше – наукової цінності. Якщо ж сказати точніше, то новизна, оригінальність, наукова цінність повинні біти органічною ознакою НДР, більше того, науково-дослідною може вважатися робота тільки за умови відповідності цим критеріям.

Перевірка випускної роботи на академічну доброчесність здійснюється у тісній співпраці бібліотеки та кафедр університету. Директор бібліотеки Євміна В. В. особисто надає кваліфіковані консультації щодо перевірки робіт. Відповідно до організаційно-розпорядчих документів, затверджених у ЦНТУ, перевірку на плагіат здійснює відповідальна особа (системний адміністратор) кафедри. Саме Євміна В. у тісній співпраці із керівництвом закладу брала участь у розробці згаданого вище Положення про процедуру впровадження антиплагіатної системи в Центральноукраїнському національному технічному університеті. Дане положення має такі елементи: назва Міністерства або

відомства, назва установи – закладу вищої освіти, гриф затвердження, місце та дата створення, назва виду документа, заголовок документа, текст документа, поділений на підпункти та додатки. Гриф затвердження цього Положення відповідно до нових вимог оформляється таким чином:

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЦНТУ

підпис Михайло ЧЕРНОВОЛ

13 березня 2020 р.

У Положенні про процедуру впровадження антиплагіатної системи у колі інших питань розглянуто особливості документного оформлення процедури перевірки роботи. Початком перевірки кваліфікаційної роботи на наявність запозичень є написання здобувачем вищої освіти (бакалавром чи магістрантом) заяви про надання дозволу на обробку власної наукової роботи, поінформованість про наслідки такої перевірки на наявність запозичень; про самостійність підготовки кваліфікаційної роботи й однаковість друкованої і електронної версії роботи. Зразок заяви про згоду на обробку роботи подано у додатках до Положення. До речі, на нашу думку, варто було б цей додаток розмістити одним із перших, бо такою заявою здобувач фактично надає згоду на проведення процедури перевірки. Також зауважимо, що зразок заяви, представлений у додатках до Положення не містить адресування. На нашу думку, воно є необхідним у зразку заяви на згоду студента щодо перевірки на плагіат. Адресування може бути, наприклад, таким:

Ректору Центральноукраїнського
національного технічного університету
проф. Черноволу М.І.
студента групи ІС-18 М
Бондаренка Івана Петровича

Основним результатом перевірки на плагіат є звіт, який генерується системою, за його результатом адміністратор, науковий керівник роботи, голова або члени ДЕК готують документи, визначені у Положенні та додатках: «Протокол контролю оригінальності випускної кваліфікаційної роботи» – готує системний оператор кафедри, «Висновок наукового керівника», «Висновок екзаменаційної комісії» про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту. На нашу думку, дуже доречною є підготовка такого документа, як висновок саме науковим керівником кваліфікаційної роботи, оскільки він до захисту найбільш тісно співпрацює зі студентом-автором на всіх етапах підготовки роботи. До того ж, як це і передбачено Положенням, системний адміністратор не оцінює зміст роботи, його функція полягає виключно у перевірці роботи у її електронному варіанті на наявність несанкціонованих запозичень.

Звичайно, враховуємо, що дана процедура тільки починає впроваджуватися, тому її документальне оформлення ще на етапі розробки, як на рівні університету, так і випускаючих кафедр. Проте поодинокі огріхи в документаційному оформленні даної процедури не зменшують, на наше глибоке переконання, цінності та вагомості роботи працівників університету

загалом, бібліотеки і керівництва ЦНТУ зокрема у напрямку підвищення культури академічного письма.

Зазначимо, що культура академічної доброчесності є необхідною умовою результативності наукової комунікації на місцевому, всеукраїнському та міжнародному рівнях, і лише за умови її дотримання можливим є створення якісних наукових інформаційних продуктів – дисертацій, наукових статей, дипломних кваліфікаційних роб, тез тощо. А чітке і послідовне дотримання норм діловодства у питаннях перевірки наукових робіт на плагіат теж, безумовно, є вагомою умовою впровадження антиплагіатної системи та навіть унеможливорює виникнення спорів у випадках неякісно виконаних робіт.

Джерела та література

1. Кодекс академічної доброчесності Центральноукраїнського національного технічного університету. URL: <http://www.kntu.kr.ua/doc/Кодекс%20академічної%20доброчесності.pdf>.
2. Методичні рекомендації щодо написання, оформлення та захисту випускної кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти другого рівня (магістерського) спеціальності: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Укладачі: Орлик В. М., Кулешов С. Г., Орлик С. В., Ніколаєв М. І., Бондаренко О. В., Барабаш В. А., Глєбова Л. В., Коломієць О. Б., Лукашевич О. А. Кропивницький: ЦНТУ. 2020. 74 с.
3. Положення про випускну кваліфікаційну роботу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для присудження ступеня вищої освіти «магістр». URL: <http://www.kntu.kr.ua/doc/pkrm.pdf>.
4. Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Центральноукраїнського національного технічного університету. URL: <http://www.kntu.kr.ua/doc/Положення%20про%20дотримання%20академічної%20доброчесності%20НПП%20та%20здобувачами%20вищої%20освіти%20ЦНТУ.pdf>
5. Положення про підсумкову державну атестацію за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для присудження ступеня вищої освіти «бакалавр». URL: <http://www.kntu.kr.ua/doc/pdab.pdf>.
6. Положення про процедуру впровадження антиплагіатної системи у Центральноукраїнському національному технічному університеті. URL: .
7. Типова інструкція з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TF028820.html.